

شیوع انواع اختلالات پاسچرال شانه در دانش‌آموزان ۱۰-۱۲ ساله دبستانی شهر زاهدان

دکتر اصغر اکبری^۱ - حسام مودی^۲ - راضیه قناد^۳

چکیده

زمینه و هدف: اختلال‌های پاسچرال نواحی کتف و شانه، زمینه را برای ایجاد دردهای مزمن فراهم می‌کند. خطر ایجاد پاسچرهای غیرطبیعی در دانش‌آموزان دبستانی که در حال رشد هستند، به دلیل وضعیتهای نادرست شایع می‌باشد. برای تدوین سیاستهای مناسب جهت پیشگیری از این اختلال‌ها، داشتن اطلاعات دقیق در مورد این وضعیتهای ضروری است. مطالعه حاضر با هدف تعیین شیوع انواع اختلال‌های پاسچرال شانه در دانش‌آموزان ۱۰-۱۲ ساله دبستانی شهر زاهدان انجام شد.

روش تحقیق: در این مطالعه توصیفی-مقطعی که در سال ۱۳۸۴ و در شهر زاهدان انجام شد، ۱۵۳ دانش‌آموز دبستانی با دامنه سنی ۱۰-۱۲ سال از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت اندازه‌گیری تراز شانه‌ها از صفحه شطرنجی با خانه‌های یک سانتیمتری و در مورد جلو آمدن شانه‌ها نیز از صفحه شطرنجی که وسط آن خط قرمزی رسم شده بود، استفاده گردید. برای بررسی تقارن کتف، فاصله زاویه تحتانی آن تا هفتمین مهره پشتی با استفاده از تست کیبلر در زوایای صفر، ۴۵ و ۹۰ درجه ابداکسیون بازو اندازه‌گیری شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمونهای آماري توصیفی، χ^2 و نیز آزمون دقیق فیشر در سطح معنی‌داری $P \leq 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: سطح شانه غالب (۸۹/۷٪) دانش‌آموزان راست دست بالاتر از شانه غیرغالب بود. در شانه غالب دانش‌آموزان راست دست، اختلال تقارن کتف در وضعیتهای صفر ($P=0/42$) و ابداکسیون ۹۰ درجه ($P=0/3$) بازو وجود نداشت. ۵۶/۲٪ دانش‌آموزان، شانه گرد داشتند. در ۶۱/۶٪ کودکان ۱۰ ساله، شانه‌ها نسبت به وضعیت طبیعی جلوتر قرار داشتند ($P=0/002$). رابطه‌ای بین فعالیت نوشتاری در منزل ($P=0/92$) و مدرسه ($P=0/81$) با جلوآمدن شانه مشاهده نشد.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که قرار گرفتن طولانی مدت دانش‌آموزان دبستانی در وضعیتهای غیرطبیعی به دلیل انعطاف‌پذیری سیستم اسکلتی-عضلانی، منجر به جلو آمدن شانه‌ها می‌شود؛ همچنین نتایج این مطالعه آموزش وضعیتهای صحیح برای حمل کیف و وضعیت صحیح نوشتاری برای جلوگیری از اختلال‌های پاسچرال شانه را تایید می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: شانه؛ اختلال پاسچر؛ دانش‌آموزان دبستانی؛ تقارن کتف

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (دوره ۱۵؛ شماره ۱؛ بهار سال ۱۳۸۷)

دریافت: ۱۳۸۵/۹/۲۵ اصلاح نهایی: ۱۳۸۶/۲/۸ پذیرش: ۱۳۸۶/۲/۱۱

^۱ نویسنده مسؤل؛ استادیار گروه آموزشی فیزیوتراپی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

آدرس: زاهدان - خیابان آیت‌الله کفعمی - آزمایشگاه مرکزی رزمجومقدم - گروه فیزیوتراپی - کد پستی ۹۸۱۳۶۶۴۸۵۵

تلفن: ۰۵۴۱-۳۲۵۴۲۰۷ - نمابر: ۰۵۴۱-۳۲۵۴۲۰۷ - پست الکترونیکی: akbari_as@yahoo.com

^۲ کارشناس فیزیوتراپی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان و عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان

^۳ کارشناس فیزیوتراپی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان